

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

In Festo Omnium Sanctorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

NOVEMBER.

IN FESTO OMNIUM
SANCTORUM.

CONCIO PRIMA.

*Gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa
est in cœlis. Matth. 5.* Textus.

Rectum est, simul & utilissimum, Sanctos Thema.
colere.

Quod rectum, dignum, & justum sit Sanctos Dei, ut Exordium.
intimos amicos Dei, colere, honorare, & invocare,
ut nobis patrocinentur, suâ intercessione Dei opem,
& auxilium implorent, S. Mater Ecclesia jam in Ex-
ordio suo docuit, & praxis continua stabilivit; placeat de hac lau-
dabili consuetudine audire Patres: *Angelorum exercitum, &* Patres.
Spiritu Propheticum colimus, verboque, & re veneramur, id- S. Justinus.
que omnibus, ut docti sumus, tradimus, scribit S. Justinus Mar-
tyr, qui vixit Anno Christi 170. in 2. Apolog. pag. 2. Inci-
piam me genibus prosternere, & deprecari omnes Sanctos, ut mi- Origenes.
hi non audenti petere Deum, succurrant, ô Sancti Dei, vos la-
chrymis, & fletu, pleno dolore deprecor. loquitur Origenes, qui
vixit Anno Christi 200. in tractatu threnorum. Precamur bea- Ephrem.
tissimi Martyres, qui pro Domino Salvatore tormenta subiistis, at-
que adeo familiaris Deo conjuncti estis, ut pro nobis miseris Do-
minum

- minum interpellare dignemini. Ita precatur S. Ephrem, qui vixit Anno 300. Sermon. de SS. Martyribus. *Tu vero ab alto nos propitius respice, nostrumque sermonem, & vitam dirige.* suspirat S. Gregorius Nazianz. qui obiit 9. Maji Anno Christi 390. oratione in S. Cyprianum. *Non erubescamus eos (Sanctos inquam) intercessores nostra infirmitatis adhibere, isti enim sunt nostri Praesules, speculatores vitae, actorumque nostrorum.* horretur S. Ambrosius, qui obiit 4. Aprilis 397. lib. de viduis. *Felices Sancti Dei omnes, qui jam pertransistis hujus mortalitatis pelagus, & pervenire meruistis ad portum aeternae quietis, securitatis & pacis, ac tranquilli, semperque festivi, & jucundantes; obsecro vos per vestram charitatem, solliciti estote de nobis, pro ipsum vos rogo, qui vos elegit, qui vos tales fecit, estote memores nostri, subvenite nobis miseris.* sic orat S. Augustinus, qui obiit 28. Augusti 433. in lib. meditat. cap. 24. ad cultum Sanctorum; & Dei verbum nos hortatur: *Ad aliquem Sanctorum convertere.* Job. 5. Et David canit 150. Psalmi: *Laudate Dominum in Sanctis ejus.* Nunc quantum profit Sanctos Dei devotè colere, & invocare, iterum asserta Patrum testantur: *Summoperè nobis desideranda sunt suffragia Sanctorum, ut quod possibilitas nostra non obtinet, eorum intercessione donetur.* docet S. Bernardus in Sermon. *Magnus nos illic charorum numerus expectat, parentum, fratrum, filiorum frequens nos & copiosa illic turba desiderat, jam de sua immortalitate secunda, & adhuc de nostra salute sollicita; quis autem ambigat cum ratione de amplissima eorum potestate, gratiaque apud Deum, à quo, ut canit Regius Vates, constituti sunt Principes super omnem terram: ita S. Cyprianus lib. de immortalitate. Cum his nobis familiaritas est, semper nobiscum sunt, nobiscum morantur, hoc est, & in corpore nos viventes custodiunt, & de corpore excedentes excipiunt.* inquit S. Maximus de Martyribus. *In manibus abscessa capita gestantes, & in medium afferentes quaque voluerint, apud Regem caelorum imp-*

impetrare possunt. Proinde magna fide promptitudineque huc ^{S. Chryso-}
veniamus. horatur S. Chrysostrum Serm. in S. Maximum, ^{mus.}
 & Juvenalem, & iterum de Martyr. Non enim portus tam ido-
 nei ad refocillandos nautas, quam recreantur fideles Sanctorum
 memoris. Et iterum hom. 51. in Matthæum: *Habent vim*
pro nobis, & quidem maximam orationes, supplicationesque San-
ctorum, sed tunc profecto, cum nos quoque id ipsum per peniten-
tiam postulamus, & ad studia meliora confugimus. Concludo
 cum S. Basilio hom. 20. in Quadrag. Martyres: *Paratum hic*
est Christianis auxilium, Ecclesia videlicet Martyrum, exercitus ^{S. Basilii.}
triumphantium, chorus Deum laudantium. Sape laborastis, sa-
 pe operam dedistis, ut unum pro vobis orantem inveniretis, qua-
 draginta sunt hi, unam orationis emittentes vocem. Implorata
 S. Spiritus gratia desuper Conceptus dabo.

CONCEPTUS I.

Sancti Dei in sacris litteris soli, & stellis comparantur: *Justi* ^{Confirmatio.}
fulgebunt sicut sol in regno Patris eorum. Matth. 13. *Stella à stel-*
la differt in claritate. Paulus 1. ad Corinth. 15. Cur planetis,
 soli, ac stellis comparantur? Si sunt Sancti Dei sicut sol, & lumen
 majus, quomodo etiam sicut stellæ, lumen minus? Nota est solis
 beneficentia, qui non modo in omnes creaturas promiscue, sed
 in quamlibet, curâ prorsus singulari, ac determinatâ se effundit,
 ut adeo verè subscripserim: *Omnibus & singulis.* Audiamus S. Am-
 brosum lib. 4. Hexam. cap. 6. *Magnus sol, qui complet orbem*
terrarum suo calore, nec solum terras, sed etiam aërem hunc, &
mare, cælique faciem, que in quâcunque parte fuerint cæli, illu-
minat omnia, & aque speculari à cunctis. Soli ergo compa-
 rantur Sancti Dei, adjuvantes omnes, & singulos; beneficientes,
 patrocinantes omni, tam bono, quam malo, pio animo eos im-
 ploranti. Et stellis Sancti Dei assimilantur: cur stellis? Stellis sub-
 scribit Academicus: *Influunt, & fecundant:* experientia teste,
 stellæ divites influxus in sublunaria immittunt, ita ut ad influxum
 hujus stellæ proveniat aëris serenitas; ad alterius stellæ influxum,
 Pars II. (R. r) salu-

salubris pluvia, ad aliã stellæ communicationem, venti confur-
gant, calor, & aëris temperies proveniat; sic Sancti Dei, suis me-
ritis, ac precibus, miras Dei gratias nobis procurant; corporibus
sanitatem, campis, fructuum fertilitatem, ac his maturitatem;
sicut stellæ influunt in corpora, sic Sancti, & in corpus & in ani-
mam, & sicut Deus operatur in mundo mediis stellis, sic & Deus
gratias suas concedit, mediâ sanctorum intercessione. *Quod
possibilitas nostra non obtinet, eorum intercessione donec.*
Bernardus in Serm.

CONCEPTUS II.

Exodi 25. præcipit Deus: *Pones super mensam panes propo-
sitionis in conspectu meo semper.* Origenes hom. 13. in Levitic.
Per panes propositionis Sanctos Dei intelligit; unde fors mos in-
valuit, quod hâc die panes distribuuntur, *Aller Heiligen Brod:*
& cur sub pane Sancti Dei repræsentantur? revera homini ad con-
servationem vitæ nihil utilius, condæcibilius, ac magis necessa-
rium est pane; commune hominis nutrimentum panis est, sine
pane vivere nequit, panis est hominis optimum fomentum, ac
nutrimentum: panibus ergo comparantur Sancti Dei, intelliga-
mus: uti panis corpus nutrit, pascit, augmentat, roborat, sic San-
cti Dei, devotè culti, & invocati, quoad corpus & animam nos
roborant, gratiarum, ac donorum Dei profectum nobis impetran-
tes: Optimè S. Augustinus lib. de amicitia cap. 5. *In rebus huma-
nis nihil sanctius appetitur, nihil experitur dulcius, nihil fru-
ctuosius tenetur justis amicitia, habet enim fructus vite præsen-
tis, & aterna.*

CONCEPTUS III.

Isaias cap. 17. de Deo ait: *Et erit justitia cinctorum lumborum
ejus.* Septuaginta Interpretes pro justitia legunt *Justi. Erunt Justi
cinctorium lumborum ejus.* Justi suâ intercessione, suo patrocinio
cingunt renes, & lumbos Dei, ligant manus Judicis, ne contra nos
Deus justo furore procedat. Sic ligavit Moyses adhuc in terra
constitutus cinctorio precum vincetas manus Dei, ut Omnipotens
peteret: *Dimitte me, ut irascatur furor meus contra eos, ut do-*
leam

leam eos. Exodi 32. *Dimitte me*, inquit Deus: quis ligavit, quis
 strinxit, ac detinuit? nil aliud nisi Moyſis precatio: *aut dimitte*
eis noxam hanc, aut ſi non facis, dele me de libro tuo, quem ſcri-
psiſti. Conſolatiffimè Sanctus Chryſoſtomus in Pſalmum 50.
Conſuetudo miſericordia Dei eſt, honorem hunc dare ſervis ſuis,
ut propter eos ſerventur & alii.

CONCEPTUS IV.

Notat, & obſervat Petrus Berchorius: ex ſententia Rabani,
 & Astrologorum, tantam eſſe pernecitatem motûs, quo cœlum
 rotatur, ut niſi moras contrarius planetarum motus adferret,
 jam pridem mundi machinam totam ſolviffet: ita ſcribit lib. 5.
 reduct. moraliſ cap. 2. num. 7. *Cœlum movetur velociffimè, &*
ideo ne motus ejus velocitas mundi machinam diſſiparet, voluit
eum natura motu planetarum retardare. Quid tam velox, ra-
 pidum, incitatum, quàm ira & furor Dei; *Deus noſter ignis con-*
ſumens eſt: ad Hebræos cap. 12. Ignis celeriffimus, fulmen ve-
 lociffimum, quod in momento ferit, & conficit, in quæcunque in-
 cidit, qui furoris, & iræ Dei impetum, ac celeritatem moderabi-
 tur, retardabit? Planetæ, Sancti Dei, ſuis precibus; ſi Sancti Dei
 irato Numini ſupplices non obtuliſſent, dudum mundus interiiff-
 ſet, ut concludit S. Hieronymus in cap. 9. Jobi: *Portantes orbem*
Sancti rectè intelliguntur, portant enim mundum, dum eum, ne
ruat, ac pereat, orationum forſitudine ſuſtinent.

CONCEPTUS V.

Æterna Veritas inquit Matth. 11. *A diebus autem Joan-*
nis Baptiſta, regnum cœlorum vim patitur; & violenti rapiunt
illud. Quis eſt ille, qui divino Numini vim infert, & ad nutum
 ſuum obediens efficit? Reſpondet S. Chryſoſtomus hom. 38. in
 Matth. eſſe S. Joannem Baptiſtam; patrocinium, ſuffragium, ac in-
 terceſſio S. Joannis Baptiſtæ, infert vim Deo altiffimo, cogit Omni-
 potentem ad miſericordiam, & gratiam erga nos miſeros morta-
 les: preces enim Sanctorum viventium in terra dum vigent, Deum
 mulcent, moventque, at verò dum animam egerunt, trahunt, im-
 pellunt,

(Rr) 2

pellunt, & vim faciunt vel invito: juxta phrasim mellifui Bernardi:
Per Sanctorum cineres, & ossa orare, est cælum violentè pullare.
Ex Sanctorum memoriâ ad omnes provenit utilitas. Concludit S.
 Chrysoftomus hom. 65. in Matth.

CONCEPTUS VI.

Simonie vitio se maculavit Giezi, pariter Simon Magus:
 Giezi punitur leprâ hæreditariâ: *Et egressus est quasi nix ab eis*
leprosus. 4. Regum cap. 5. Simon Magus impunitus recedit: am-
 bo gravissimè peccaverunt, idem scelus commiserunt, unus laus,
 Giezi leprâ punitur; alter salvus evadit; unde Simon Magus Dei
 misericordiam invenit, cur clementer Deus ei delictum pepercit?
 durè, ut Giezi non puniverit? Respondet Abulens. in illud 4. Re-
 gum, quæst. 47. Pro Giezi nemo oravit, non fuit aliquis, qui
oraret pro Giezi, ideò punivit illum tanquam non habentem ap-
plicatorem; Simon Magus autem post peccatum commissum in-
 vocavit auxilium Sanctorum, pro Simone orarunt sancti Dei Apo-
 stoli, ut patet Actuum c. 8. *Precamini vos pro me ad Dominum,*
ut nihil veniat super me horum, quæ dixistis &c. Quàm bene
 S. Chrysoftomus hom. 5. in Matth. *Habent vim pro nobis, & qui-*
dem maximam orationes, & supplicationes Sanctorum, sed tunc
profectò, cum nos quoque idipsum per penitentiam postulamus,
& ad studia meliora confugimus. Historiæ si placent, legat meam
 germanicam Catechesim cap. 15. §. 5.

Et rogus.

S. Ambrosius lib. de Arca Noë cap. 7. Sanctos Dei Arcam Noë
 vocat: cur? Arca, filiis Noë, imò bestiis, fuit vitæ conservatio, ac
 præsidium; ita & Sancti, universorum sunt Patroni, & conservato-
 res. Ad hanc Arcam, ad patrocinium Sanctorum confugiat
 unusquisque, & à malis tuebitur, ad optima
 gratiarum sublevabitur.

Amen.

IN FESTO OMNIUM SANCTORUM.

CONCIO SECUNDA.

Beati pauperes. *Matth. cap. 5.*

Textus.

Paupertas est optimus Dux ad meliorem frugem, Pauper terrenis, ac cœlestibus bonis dives est.

Thema.

Unae orbis, dimidiâ tantum sui parte conspicuus, reliqua inter tenebras squalente, seipsum solatur: *Pauper, Soli propior*: sic pauperes in hoc mundo, & egenes, hoc solatium habent: Deo, & gratiis divinis, sunt proximiores: audiamus Sacram Scripturam: *Factus est fortitudo pauperi, fortitudo egeno, in tribulatione sua, spes à turbine, umbraculum ab aestu.* *Isaia cap. 25. Tibi derelictus est pauper, orphano tu eris adjutor, non in finem oblivio erit pauperis, patientia pauperum non peribit in finem.* canit David Psalmo 9. Et iterum Psalmo 22. *Populum pauperem salvum facies.* Audiamus & Patres: *Pauperes egent in hoc saculo, sed sunt locupletes Deo, vitiis vacui, sed virtutibus pleni, despecti hominibus, sed acceptabiles Deo.* scribit Cassiodorus in Psalms. *Arca plena auro, cor plenum est fide, foris pauperies, sed intus dives est.* inquit S. Augustinus in Ps. 66. & Serm. 212. *Pauper in terra, dives in conscientia.* Et iterum Serm. 76. *Omnis Philosophia magistra nobis est inopia, non ita laudamus Joseph, cum pumentum distribuobat, sicut cum carcerem habitabat.* Sape

Exordium.

Textus Sacre
Scripturae.

SS. Patres.

Cassiodorus.

S. Augustinus.

(R r) 3

pauper-

- paupertas modestiam persuasit, reluctanti animo, inter tentoria
patarcha. paupertatis sobrie ac sollicita, luxus iners, sopor marcidus, ac
 tia languida, & enervata non subeunt. docet Franciscus Petre-
 cha lib. 2. de remediis dialogo 8. Magna quadam penna est
 paupertatis, quâ tam citò volatur in res, num caelorum, nam
S. Bernardus aliis virtutibus, quae sequuntur, Matthaei 5. promissio futuro tem-
 pore indicatur, paupertati non tam promittitur, quam dicitur.
S. Bernardus Serm. 4. Adventus. Quod si virtutibus cognos-
 paupertas, terrena & caelestis probatur disciplina, Athleta ad ce-
 lum, tamen nudus accedit, confligit cum fluctibus nauta nudus, miles
S. Chrysolog. in acie non nisi expeditus assistit, qui tendit ad philosophiam, in-
 tum, quod in rebus est, ante contemnit. perorat S. Chrysologus
 Serm. 28. Paupertas est abdicatio sollicitudinum saeculi, iter ad
 Deum sine impedimento, expulsio omnis tristitia, fundamentum
Climacus. pacis, munditia vita, quae nos liberat curis omnibus vite transi-
 untis, & facit, ut Dei mandata perfecte exequamur. docet Cli-
 macus gradu 17. Quid paupertate melius? quid securius? quid
 jucundius? tristentur omnes, cuncti gemant, formident unquam,
 hac semper hilaris, semper eodem vultu, eodem animo perseve-
 rat, bonum caeleste praestolatur possidere in caelo, ideo nihil habet
S. Laurentius
Justinianus. quod amittere possit in terrâ, frequenter evolat ad supernam
 patriam, ubi suum remuneratorem cognoscit. ita scribit S. Lau-
 rentius Justinianus in ligno vitae, tract. de paupertate cap. 4.
S. Ambrosius Primam hanc beatitudinem uterque Evangelista posuit, ista
 enim prima est, & parens, generatioque virtutum. tradit S. Am-
 brosius lib. 5. in Lucam, & alibi habet: Ut rerum facultates in-
 strumentum sunt omnium vitiorum, ita harum abnegatio, in-
 nitrix est, nutritrixque omnium virtutum. Concludo cum
S. Chrysost. Chrysofomo Serm. 18. super epistolam ad Hebraeos: Paupe-
 rtas est manuductoria quadam in via, quae ducit ad caelum, ex-
 ercitatio athletica, exercitatio quadam magna, & admirabilis, portus
 tranquillus, Divinâ gratiâ invocatâ desuper Conceptus pandit

CONCEPTUS I.

Galaaditæ Ducem Jephthe nimium oderant, & averfabantur: *estis, qui odistis me, & ejecistis me de domo Patris mei.* Judicium cap. 11. Hi populi Galaaditæ, Jephthe, quem despectum ab-
 erant, tandem multum venerantur; subjicientes se ei, ac Prin-
 cem, ac Dominum suum submissè respicientes: quid hæc super-
 ac proterva capita ad meliorem frugem compulit? quod
 Jephthe, quem olim oderant, nunc venerentur, quem antea ab-
 jeecerant, jam Dominum suum respiciant? quem prius spreverunt,
 nunc opem ejus supplices implorent? meliores fecit Galaaditas
 paupertas, & indigentia: ab Ammonitis humiliati, ad incitas, ad
 mendicitatem, flamma & ense redacti, discunt sapere; Jephthe
 Principem suum respiciunt, ac venerantur: ita textus Judicium
 cap. 11. *Nunc venistis ad me, necessitate compulsi.* Desuper S.
 Augustinus apud Hugonem Cardinal. *Felix necessitas, qua ad
 meliora compellit.* Jephthe figura & umbra Christi erat, quot sunt,
 qui in prosperitate, & abundantia, peccatis & sceleribus Christum
 spernunt, odiunt, abjiciunt, despiciunt, necessitate, paupertate
 verò, vel ab injuriâ, vel infortunio immissa, ad meliora conver-
 si, Christum agnoverunt, Deum coluerunt, vitam meliorem in-
 stituerunt. Academicus sequenti symbolo hanc veritatem elu-
 cidavit: nempè gruem statuit in medium, cui dormitanti si sa-
 pillus è pedibus prolabitur; *Dormitans excitatur.* Sic mortales
 vitii indormientes, si bonis suis temporalibus excidunt, ad pau-
 periem rediguntur, è somno vitiorum, ad virtutis studium exci-
 tantur, & impelluntur. Optimè Petrarcha lib. 2. de remed. dia-
 logo 8. *Sapè quidem paupertas modestiam persuasit reluctanti
 animo. Inter tentoria paupertatis sobria, atque sollicita, luxus
 iners, sapor marcidus, ac vitia languida non subeunt.*

CONCEPTUS II.

Sceleratam vixit vitam filius prodigus, insolens ac superbus,
 Patrem coëgit ad portionem hæreditatis suæ extradendam: *Pater,
 da mi-*

da mihi portionem substantia, qua me contingit: Luca 15. Portione obtenta in cœno voluptatum volutabatur: *Vivendo luxuriose.* Hic insolens lascivus juvenis, tandem respicit, indebit de Patris offensa, detestatur venerem, in integrum correctus revertitur, ad pedes pii parentis prostratus veniam exorat: *Pater peccavi in cœlum, & coram te, & jam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut unum de mercenariis tuis.* Quid ad tantam morum emendationem, vitæ antea actæ correctionem, hunc filium induxit? quis virtutum Dux, ac Doctor? amoris in Parentem, ac humilitatis instructor fuit? fuit paupertas, & inopia: *Cœpit egere: cupiebatque implere ventrem suum de siliquis, quas porci manducabant.* Desuper S. Petrus Chryzologus Scribit: *Fames revocat, quem saturitas exulârat, fames illi patrem dedit sapere, cui copia rulerat genitorem.* Paupertas facit agnoscere vitia, docet emendare scelera, instruit exorare Numen offensum, humili pœnitentia delictum eluendo, ad cœlum evolare. Academicus exprimit symbolo avem manucodiatam pingendo, hâc inscriptione: *Sine pondere sursum.* Hæc avis vix quidquam carnis habet, siccis nonnisi plumis circumdata, undè exortica agilitate ad cœlum levatur. Paupertatem, pennas, dicit Bernardus, quibus mediis ad Deum mens nostra erigitur, ad cœlestia ac firmum evolat: *magna quadam penna est paupertatis.* inquit Bernardus.

CONCEPTUS III.

Quàm perversus fuerit Paulus, quàm truculentus hostis Christi, & Christiani nominis, patet Actuum cap. 9. *Saulus adhuc spirans minarum, & cecidit in discipulos Domini, accessit ad Principem Sacerdotum, & petiit ab eo epistolas in Damascum, ad Synagogas, ut si quos invenisset hujus via viros, ac mulieres, cunctos perduceret in Jerusalem.* Hic magnus Christi adversarius, factus est JESU intimus amicus, Christianorum propugnator, eorum defensor: *Expugnabat Judæos, qui habitabant Damascum, affirmans quoniam hic est Christus.* Quid è lupo rapiente, fecit agnum

agnum mansuetum, ex hoste, amicum, ex oppugnatore, defen-
 sorem? fecit paupertas, cœcitate percussus est; *apertis oculis ni-*
hil videbat: cœcus homo; pauper homo, dicit proverbium, ita
 pauper & cœcus corrigitur Saulus, humilis, & obediens inclamat:
Domine quid me vis facere? desuper exclamat S. Bernardus in al-
 legoriis Tilm. *Apertis oculis nihil videbat; ô felix cœcitas, quâ*
male quondam illuminati in prævaricatione, tandem in conver-
sione salubriter oculi excœcantur. Paupertatis bonum exprimit
 Joannes Ferrus, cervi emblemate, qui rejectis cornibus epigra-
 phen præfert: *Projectis agrior.* Audiatur Seneca ep. 7. *Pauper-*
tas expedita est, secura est, si vis vacare animo, aut pauper sis
oportet, aut pauperi similis, projice omnia ista si sapias, imò, ut sa-
pias, & ad bonam mentem magno cursu, ac totis viribus tende.

CONCEPTUS IV.

Cis, parentis Saulis, deperditæ sunt asinæ: parens ablegat
 filium Saulum, errantia quæreret, & investigaret animalia; *Tolle*
tecum unum de pueris, & consurgens vade, & quare asinas.
 1. Reg. cap. 9. Per aliquot dies in montibus, ac desertis vagatur
 Saulus, pecoribus minimè inventis; adeunt tandem Videntem,
 Prophetam Samuelem: interrogo hîc, quare non statim, ac om-
 nium primò Prophetam adiverunt, ac rogârunt, perditas indica-
 ret asinas, quo duce, ac ductore tandem, ad Samuelem, ad Vi-
 dentem, ac amicum Dei, Saul cum puero deducuntur? respon-
 deo: *Duce & comite paupertate, inopiâ, ac indigentia: Panis de-*
fecit in stercis nostris, & sportulam non habemus: Ecce in-
 digentia, paupertas deduxit ad Prophetam, imò direxit ad Re-
 gnum, & ad Imperium: Ita glossa moralis in citatum librum, &
 caput: *Dominus revelaverat auriculam anto unam diem, quâ*
veniret Saul, aptitudinem ipsius Saulis ad regnandum. Pauper-
 tas, & indigentia, ad Divinum, antea terrenis totum immersum
 Saulum compulit; Paupertas antea ineptum, ad coronam, & sce-
 ptrum aptissimum effecit: ovorum duo statuit Academicus in va-
 se vitreo aquâ pleno, unum ovum, quia plenum in fundum de-
 mergi-

Pars II.

(Ss)

mergi-

mergitur, alterum ovum, quia vacuum, natat superius: vacuo ovo inscribit Lemma: *Surgit inane*. Sic si divitiæ mergunt; paupertas sursum elevat, ad Videntem, ad Deum adducit, ad coronam vitæ æternæ elevat. Optimè S. Chrysostomus apud Beyerlinck tom. 6. fol. 112. *Paupertas est tutum asylum, portus tranquillus, perpetua securitas, delicia periculorum expertes, voluptas sincera, vita turbationum nescia, vita fluctuum ignara.*

CONCEPTUS V.

Jacob in Mesopotamiam tendens mirabilem habuit visionem: *Viditque in somnis scalam stantem super terram, & cacumen illius tangens cælum, Angelos quoque Dei ascendentes, & descendentes per eam, & Dominum innixum scale, dicentem sibi: Ego sum Dominus Deus Abraham Patris tui.* Genes. 28. Cur rectè in itinere versus Mesopotamiam Jacob hæc visione dignatur, & non etiam in domo paterna habitans tali gratiâ, & consolatione felicitatur? Notandum venit: In domo paternâ degens Jacob nullâ re egebat, sed abundabat in omnibus: itinerans verò in Mesopotamiam, derelictus à Parentibus, persecutus à fratre, inops & pauper, mendico similis, in nuda humo, super duros lapides, incognatus, famens, & sitiens, pernoctare cogitur; pauperi sic, ac summè indigenti, favor divinus monstratur, cælum patet apertum, Angeli in obsequium descendunt, Deus ipse innixus, ac inclinatus, gratias promittit: discamus hinc: Paupertas referat cæli januas, Dei favores, Angelorum solatium promptum habet. Ita concludit Rupertus Abbas lib. 7. in Genes. c. 21. *Quicumque depositis sæculi omnibus, nudi, & expediti ad destinatum tendunt bravium, illis porta cæli aperitur, & ascendenti bus scala hæc erigitur.* Felicem pauperem obumbrat Academicus scaphâ omnimodè vacuâ in oceano denatante, hæc inscriptione adjecta: *Tutior quâ levior:* Navi Job comparat vitam humanam: *Dies non velociores fuerunt cursore, pertransierunt quasi naves poma portantes.* c. 9. Pauper in hac vitâ, qui fuerit vacuus à superbiis mundi opibus, quo sic *levior*, eò *tutior*, de favoribus ac gratiâ divinis

divinis, eo securior, quia portum & ternitatis felicitis prosperè attinget, ad sempiterna solatia adveniet: ita Apulejus orat. Apolog. *Cupio me ad pauciora coëreere, tantò futurus beator, quò pauperior.*

CONCEPTUS VI.

S. Bernardinus Serm. de pauperibus art. 3. cap. 3. observat: Pauperibus Deum actu, & de præfenti beatitudinem promittere, cæteris virtuosis, ut mitibus, castis, pacificis, patientibus solum de futuro, præmium, & bravium determinare: sic Matth. c. 5. *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum.* Est, dicit, non erit, de præfenti, non de futuro loquitur: *Beati, qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur.* &c. Ecce de futuro dicit: cur quæso rectè pauperibus, Deus præmium, & bravium de præfenti, & actu tribuit? *Claves regni cælorum non tam promissivè, sed possessivè conceduntur;* inquit S. Bernardinus, cur hoc? Respondeo: Deus nullum opus vel creaturam sine loco fecit, divina providentia, cuius creaturæ, & certum locum, & spacium assignavit, sic stellis cælum, avibus aërem, piscibus aquam, quadrupedibus prata, agros, & sylvas, hominibus univerfam terram distribuit; pauper nihil in terrâ possidet, ergò Deus eum super omnia creata elevat, cælum, ac æternam beatitudinem, ut locum proprium, jam in præfenti, & actu distribuit; *Beati pauperes, quoniam ipsorum est regnum cælorum.* Audiatur S. Bernardinus: *Quia prudentissimus Creator, & gubernator, nullam creaturam sine loco fecit, cum paupertas locum in mundo non habeat, idè ei & nunc possessivè calicis sedes dedit.* Rectissimè Academicus Paupertatem conchæ marinæ comparat: conchilium tamen exterius horridum & asperum, intus tamen pretiosam gemmâ portat: Lemma sit: *Thesaurò gravida;* sic paupertas exteriore vultu est horrida, & aspera, interius tamen *thesaurò gravida,* maximi pretii thesauros reconditos habet divinarum gratiarum, & consolationum. Sic S. Ambrosius in Apolog. c. 11. *Bona paupertas, quæ si thesaurum non habet pecunia, habet sa-*

(Ss) 2

men

men thesauros sapientia, & scientia; addo ego, gratia DEI,
& gloriae.

Epilogus.

Consolor ergo omnes pauperes cum S. Francisco Seraphico
opul. 8. cap. 6. *Hec est illa celsitudo altissima paupertatis, que
vos fratres meos charissimos, heredes, & reges caelorum inflant;*
*pauperes rebus fecit, virtutibus sublimavit; hac sit portio vestra,
que ducit in terram viventium. Concludo cum S. Lauren-
tio Justiniano de ligno vitae c. 3. Sicut Pueros Babylonicos non
incendit ignis, sed dissolvit eorum vincula, sic eorum, qui in ca-
mino paupertatis gratias agunt, solvuntur vincula peccatorum,
& incenduntur cuncta, juxta illud Isaia cap. 48. Elege-
te in camino paupertatis.*

Amen.

IN FESTO OMNIUM SANCTORUM.

CONCIO TERTIA.

Beati qui lugent. *Matth. cap. 5.*

Textus.

Lugere, & lachrymari, ob Deum offensum
beatificat. Thema.

Ris super nubem roridam apparens, indubium cœli
serenioris prognosticon affert: unde Lemma: *Unda
serenat*: Ita è lachrymarum imbre, ac luctu super
Deum offensum, tranquillam conscientiam, & æter-
nam beatitudinem sibi quisque polliceri potest.

Christi testimonium patet: *Beati, qui lugent, quoniam ipsi con-* Textus Sacre
Scripturae.
solabuntur. Matth. cap. 5. Beati, qui nunc fletis, quia ridebi-

*ris. Lucæ cap. 6. Qui seminant in lachrymis, in exultatione
metent. Psalmo 125. Et iterum Psalmo 183. Ascensiones in
corde disposuit, in valle lachrymarum. Audiamus Patres: O la-* Patres.

*chryma mentem purgans, intentionem facundans, confessionem
irrigans, animam sanctificans. Hac est lachryma sancta, com-
punctionis soror, quæ motus illicitos exstinguit, Paradisum aperit,* S. Augustin.
*infernum claudit &c. ita scribit S. Augustinus ad fratres in
cremo. Dum commissa attentius lugemus, in justitia splendore* S. Gregorius

*membra deauramus: inquit S. Gregorius Papa. O felix dilu-
vium, o felices lachrymæ, quæ animum dolentem levant, &* S. Gregorius
Nazianzen.
*peccatorem imo tartaro infixum sublevant in sublime. verba sunt
S. Greg. Nazianz. orat. 3. Sine ullo intervallo conjunguntur, &
lachrymæ peccatricis, & misericordia Salvatoris; o felices lachry-*

(Ss) 3

ma.

- S. Thomas à Villa Nova.* *ma peccatricis, felices singultus, quibus perpetuos illos vitium gemitus & dolores, suspirat S. Thomas à Villa Nova Serm. 1. de Judic. Si ingemueris ad Deum, solvisti repente sententiam, veniamque consecutus es, idcirco multa de luctu nobis loquitur Christus, beati cando lugentes. perorat os aureum Chryso-
S. Chryso-
mus. mi hom. 6. in Matth. Potum cum fletu miscobat, ut vesperis lachrymis, maxima sibi redemptionis letitiam acquireret.*
- S. Ambrosius.* *unde igitur plurimum gaudere meruit, nisi quia plurimum sivit, & tanquam lachrymarum suarum pretio sibi gloriam comparavit. de Davide scribit S. Ambrosius lib. de viduis. Eleganter prædicat S. Petrus Damianus opusc. 13. cap. 14. Max
S. Petrus
Damianus. ut lachryma ex munere intimi inspectoris eruperint, protinus anima revirescit, torporis ignavi frigore solvitur, & tanquam arbor verna austri fomite recalescens, rediivo virtutum flore, vestitur. Conformiter S. Gregorius in. Psalm. 1. poenit. Sic
S. Gregorius hortus recepta suavi pluvia evidenter germinat, ita caro lachrymarum fluentis rigata, bonorum operum, & justitia germen emittit. Concludo exordium cum S. Basilio hom. 7. in
S. Basilius. Psalm. 29. Ad vesperum demorabitur fletus, & ad matutinam letitia; quicumque dies seculi hujus in consummatione jam existens, & ad occasum jam tendentis in plorandis peccatis exierit, sic demum verò illo matutino, beatitudine inquam, adventu, gaudebit. Imploratâ S. Spiritûs gratiâ, desuper Conceptus proponam.*

CONCEPTUS I.

Confirmatio. Summo mane tristis Magdalena venit ad monumentum defuncto corpori, sui charissimi Domini, debitum exhibere honorem; contrito corde uberes profudit lachrymas: cui adstantes inquit Angeli: *Mulier quid ploras?* Joan. 20. Respondet illa: *Quia tulerunt Dominum meum, & nescio, ubi posuerint eum.* His dictis dum anxia circumspicit; ecce post se videt stantem

tem dulcissimum JESUM. *Hac dum dixisset, conversa est retrorsum, & vidit JESUM stantem.* Cur quæso JESUS, Magdalena se rectè tunc præsentem, & viventem stitit, & videndum præbuit? audistis luxisse tristem, è contrito corde fudisse lachrymas, & singultus, ac gemitus dolentes edidisse, & quem Magdalena amissum credidit, amaro luctu ingemuit, præsentem invenit; sic contritè lugentem, Deus inconstolatam non reliquit, ocyus videndum se præbuit. Discamus hinc beati qui lugent, luctu & lachrymis ob Deum per peccata amissum, & perditum profusus, Deus, & gratia ejus denuò recuperatur, invenitur, acquiritur; gratiam, quam peccatis abegimus, luctu, & contritis singultibus, renovamus, & revocamus. Docent Naturalistæ Nymphæam in aquis tantummodò florescere; Raulinus epigramphen cepit: *Florescit in undis.* Ita sanè anima nostra serenitatem & virorem nullibi præstantiorem induit, nisi inter lachrymas, luctum, & singultum è pietate scaturientem. Doctissimè Idiota: tractatu de 8. Beatitudinibus cap. 4. *Post lachrymarum pluvias serenitas sequitur, atquè tranquillitas;* & S. Damianus opusc. 13. cap. 12. habet: *Mox ut lachryma eruperint, protinus anima reviviscit, & redivivo virtutum suarum flore vestitur.* Ergo: *Beati qui lugent.*

CONCEPTUS II.

Filius prodigus revertitur ad lares paternos, in atrio egressum Patris expectat, progredienti genitori ad pedes, provolvitur, supplex perorat: *Pater peccavi in calum, & coram te, jam non sum dignus vocari filius tuus.* Lucæ 15. Advertite prodigum non dixisse, se non esse dignum fieri denuò filium, denuò in gratiam recipi; sed solum dicit: se non esse dignum *vocari* filium, iterum, *fieri* filium, recuperare amissam gratiam superest remedium, & quale hoc? contritus luctus, ac lachrymæ de Deo patre optimo offenso. Optimè S. Chrysologus Serm. 2. *Penitudo genitorem loquitur, peccavi in calum, & coram te.* Dum loget amissum, jam possidet instauratum, peccatum divinum partem abstulerat, sed luctus, & lachryma genitorem iterum re-

conci-

conciliavit, singultibus obrutus, ac lugens filius, dum filium se negat, heredem se iteratò confirmat, piæ lachrymæ, luctus contritus, quod dolet amissum, jam possidet instauratum, pium luctum, sequitur ad calcem divina consolatio. Academicus nolite symbolum profert Aquilam, hæc de senio turpis, dum aquæ immergitur, iterum juvenescit, & renovatur: lemma inscribit: *Renovatur abluta*. Eadem planè ratione peccator, luctus, ac lachrymarum aquis tinctus & ablutus, mox abjectâ veteris culpæ senectâ, & turpitudine, innocuam juventutem induit, in gratiam redit, fit denuò filius, & hæres Dei: unde S. Gregorius Nazianz. Serm. II. luctum ac lachrymas piæ, atquæ contritas: *Peccati diluivium*. S. Augustinus Serm. de pass. Domini: *Passio Christi vicariam*, vocat: Petrus Cellens. lib. de panibus: cap. 12. concludit: *Luctus pius, aut lachryma, aut Paradisum invenit, aut Paradisum facit; lachrymarum profluentium cursus de morte fluens, & diabolica virtutis semina, & omnes sordentes vitiorum pestes eliminat*. Docet Petrus Damianus opusc. 13. cap. 12.

CONCEPTUS III.

S. Joannes in sua Apocalypsi fatetur: *Vidi, & ecce in medio throni, & quatuor animalium, & in medio seniorum agnum stantem*. cap. 5. Tantæ visionis, quale Joannes habet meritum? dicit meritum: *Ego flebam multum*. Oculus ante hunc non spectabat thronum, post lachrymas vidit Agnum: quasi ad cœlestia intuenta, pio luctu, & contritis lachrymis, vivaciore reddatur aspectus mentis, & acutior mentis obtutus. Ad propositum nostrum cygnum statuo: cygnus inter labentes cuiusdam undæ aquas depictus, epigraphen fert: *His guttis purior*. Sic luctus piæ lachrymæ emendant mentem, & ad visionem Agni cœlestis qualificatum reddunt hominem: *His guttis purior*. Præclare Petrus Damianus: opusc. 13. cap. 12. *Lachrymarum messor, animam ab omni labe purificat*. Beati qui lugent.

CONCEPTUS IV.

Fugiens David à facie Absolon luctum instituit: *Omnes flebant voce magna* 2. Regum cap. 15. de super Abulensis; totus populus, qui erat cum David, *flebat, sicut videbat flere David.* Contra hostium incursus, contra capitalem inimicum, arma sunt capienda, miles conscribendus est, & in castra inducendus: persequeris mi David, aggredieris à filio, ut hoste, ut inimico? arma cape, militem oppone: at David non castra format, sed luctum celebrat: cur luctum? Novit David sibi excisasse criminibus adueterii, & homicidii, luctuosam hanc calamitatem, ergo ut depellat arumnam, hostem vincat, regnum in quietem pristinam restituat, luctum, & planctum adornat. Sic Abulensis citatur. *In se tamen David flebat, ut Deus misereatur ejus.* Luctus consolatur Regno, & corona; luctus contritus, est interni inquinamenti depulsor, felicitatis conciliator; studiosius curavit David, quam militum copias Absoloni, opponere crimini contritas lachrymas, at qui benè noverat pro luctu, ac fletu, Dei indignationem sopiri, & hostem iniquissimum exarmari. Fuit qui viti lachrymanti inscriberet: *Vertetur in gaudium*, mens emblematis est: luctum ac lachrymas è poenitentium cordibus, ac oculis perfulos, in amoenissimam solatii vindemiam desinere. Audiatur S. Ambrosius lib. de viduis Davidem introducentem: *Potum suum cum fletu miscebat: ut vespertinis lachrymis mutuata sibi letitiam redemptionis acquireret; unde igitur plurimum gaudere meruit, nisi quia plurimum fleuit; & tanquam lachrymarum pretio, futura sibi gloria gratiam comparavit.*

CONCEPTUS V.

Abraham Genes. cap. 15. sacrificare jubetur: *Sume, inquit, mihi vaccam triennem, & capram trimam, & arietem annorum trium, turturem quoque & columbam.* Qui tollens universa hæc divisit ea per medium, & utriusque partes contra se altrinsecus posuit, aves autem non divisit. Cur alia animalia ferientem sustinent cultrum, turturi & columbæ parciunt, ferrum non attingit? nonnè expeditius erat, volucres,

Pars II.

(Tt)

exar-

exarmatas aviculas dilaniare, quam animalia fortiora impetere? nonne facilius erat turturem dividere, quam vaccam, vel arietem dissecare? cur ergo columba, turturque cultri aciem evadit? Hugo Cardin. in hunc locum, per animalia fortia, per vaccam, capram, arietem peccata & scelera intelligit: *Per vaccam, qua agros habitat, Avaros, per arietem, duces gregis superbos, per capram fetidam luxuriosos; per turturem, et columbam, pie contritos, lugentes, intelligit; utraque gemitum habet pro cantu.* Sentit cultri aciem vacca, Avarus, saepe animi fortitudinem contrahit, & vitam perdit: Aries ferro dividitur, & superbus, dum ambit ceteris, anteire, vulneribus solet confici, ac confodis perit jugulo capra; & luxoriosus voluptati blanditus, salutem perdit. Turtur & columba evadunt ictum, contrite cum turture gemens ac lugens, gemitibus de DEO bono offensus genas irrorans, asperos evadit casus, & quam alii ferunt poenam, ignem patiuntur, lachrymis, delet inscriptam mactam, sopit & exstinguit cruciantem flammam. Academicus guttulis de caelo defluis inscribit lemma: *Exstinguere suavitatem DEI exstinguere, vim habent lugentium contrita lachrymarum defluentes guttae.* Optime S. Hieronymus in Epist. *O lachryma humilis, tua est potentia, tum regnum, tribunal judicis non vereris, tuorum accusatoribus silentium imponis.* Beati ergo qui lugent.

Epitologus.

S. Chrysologus Serm. 93. inquit: *Deus delinquentium gemitus esurit, sicut lachrymas peccatorum.* Ergo mi Christiane Deum ciba, Deum pota, super peccata ingemisce, plora, ac lectum fove. *O Domine JESU!* precor cum S. Augustino lib. mendit. cap. 36. *Da mihi irriguum lachrymarum fontem jugiter manantem, ut ipse quoque lachryma tuum in me testentur amorem, ipse prodant, ipse loquantur quantum te diligit anima mea.*

Amen.

